

Allahovo sveprisustvo: značenje, povodi i rezultati (Meka)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

21. muharemu 1444. po Hidžri / 19. august 2022.

Neka je svaka hvala Allahu, Gospodaru što posjeduju sve savršenstvo i veličanstvenost, Kome niko nije ravan, niko ne posjeduje Njegova svojstva, niti može činiti slična djela. On je Živi, Koji ne spava, i Silni, Čija djela niko ne može zaustaviti. Neka Mu je svaka hvala što nas islam-vjeri uputi i što nam razne blagodati obilno daruje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Kome niko nije ravan. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, najbolji je među poslanicima i pečat svim vjerovjesnicima. Neka su mir i spas na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i sve one koje ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

Poštovani vjernici! Savjetujem sebi, a i vama, da budemo bogobožni, Allahu pokorni, da često spominjemo Njegovo ime i razmišljamo o njegovim riječima. Spominjanje Allahovog imena nadahnjuje srce životom i dušu ispunjava radošću. Uzvišeni kaže: "O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte, On vas blagosilja, a i meleki Njegovi, da bi vas iz tmina na svjetlo izveo – On je prema vjernicima samilostan. A na Dan kad oni pred Njega stanu, On će ih pozdravljati sa: 'Mir vama!' – i On im je pripremio nagradu plemenitu." (El-Ahzab, 41–44)

Poštovani vjernici! Razlog i svrha početka života na ovom svijetu jeste da se stvorenja klanjaju svom Stvoritelju, da spoznaju uzvišena imena Gospodara, Njegova djela i svojstva. Sve što više vjernik spozna svoga Gospodara, sve više će Ga voljeti i pokoravati Mu se, neće kršiti Njegove naredbe i neće činiti grijeha. Među imenima Uzvišenog je El-Aliji i El-A'la, a jedno od Njegovih svojstava je el-uluv, tj. uzvišenost, što podrazumijeva da je On uzvišen i daleko iznad Svojih stvorenja. Uzvišeni o Sebi

kazuje: "On zna nevidljivi i vidljivi svijet, On je Veličanstveni i Uzvišeni (ar. El-Muteal)." (Er-Ra'd, 9)

"To je zato što Allah – postoji, a oni kojima se oni, pored Allaha, klanjaju – ne postoje, i zato što je Allah Uzvišeni (ar. El-Alij) i Veliki." (El-Hadždž, 62)

"Hvali ime Gospodara svoga Svevišnjeg (ar. El-A'la)." (El-A'la, 1)

U hadisu koji prenosi Abdullah b. Omer, radijallahu anhu, stoji: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na minberu je proučio ajet: 'Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!' (Ez-Zumer, 67), potom je rekao: 'Uzvišeni Allah (na Sudnjem danu) će govoriti: 'Ja sam veličanstveni, ja sam Silni, ja sam Vlasnik svega, ja sam Svevišnji! Iznosit će Svoja svojstva vrijedna hvale.' Poslanik, sallallahu, alejhi ve sellem, ponavljao je te riječi sve dok se minber pod njim nije snažno potresao, do mjere da smo pomislili da će se prevrnuti.'" (Ahmed)

Svevišnji Allah je svevišnjeg bića, svojstva su Mu veličanstvena i sve podliježe Njegovoj snazi i moći. On je Svevišnji, ništa nije iznad Njega. Uzvišeni je iznad nebesa, na Arš se uzvisio, daleko iznad svih stvorenja. Uzvišeni je sveprisutan u životima Svojih stvorenja jer sve zna i sve određuje, sve motri i usmjerava, sve Svojom moći daruje i sve provodi Svojom snagom. Ništa Mu ne može promaknuti, niti Ga išta može zaustaviti. Sveprisustvo i uzvišenost su Božija svojstva koja se eksplicitno navode u Kur'anu i sunnetu, te o kojima su saglasni svi učenjaci ummeta, bez izuzetka. Jer, kao što u Kur'anu stoji: "Stvoritelj nebesa i Zemlje! On vas kao parove stvara – a stvara parove i od stoke – da vas tako razmnožava. Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi." (Eš-Šura, 11)

Uzvišeni o sebi kazuje: "U šest vremenskih razdoblja On je nebesa i Zemlju stvorio, i onda se iznad Arša uzvisio; On zna šta u zemlju ulazi i šta iz nje izlazi i šta s neba silazi i šta se prema njemu diže, On je s vama gdje god bili, i sve što radite Allah vidi." (El-Hadid, 4)

Odnosno, On je s vama, prati vas Svojim znanjem, gdje god bili.

Također, Uzvišeni kaže: "Zar ne znaš da Allah zna što je na nebesima i što je na Zemlji? Nema tajnih razgovora među trojicom, a da On nije četvrti, niti među petericom a da On nije šesti, ni kad ih je manje ni kad ih je više, a da On nije s njima gdje god oni bili; On će ih na Sudnjem danu obavijestiti o onome što su radili, jer Allah sve dobro zna." (El-Mudžadela, 7)

Na prethodni način definira se opće Božije sveprisustvo u životima svih stvorenja, dok posebno Božije sveprisustvo podrazumijeva Njegovo prisustvo uz poslanike, vjerovjesnike i Njegove dobre robove, na način da im pruža pomoć, snagu, ljubav, uputu, blagoslov, učinkovitost, zaštitu, brigu i daruje da im se ciljevi ostvare. Musa i Harun, alejhimas-selam, kada im je Gospodar naredio da krenu pozivati faraona u vjeru, kazali su: "Gospodaru naš", rekoše oni, 'bojimo se da nas odmah na muke ne stavi ili da svaku mjeru zla ne prekorači.' 'Ne bojte se!', reče On, 'Ja sam s vama, Ja sve čujem i vidim...' (Taha, 45–46), odnosno, ja vas čuvam od svakog zla, darujem vam potporu i pomoć. Tada su im se srca smirila nakon Allahovog obećanja. Kada su faraon i njegova vojska opkolili Musaa, alejhis-selam, i njegov narod, oni pomisle da su svi putevi pred njima zatvoreni, pa rekoše: "Sigurno će nas stići!" (Eš-Šuara, 61). Ipak, Musa, alejhis-selam, pod snažnim uvjerenjem i iskrenom vjerom u Gospodara svjetova izjavi: "Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati" (Eš-Šuara, 62). Zasigurno, s kim Gospodar bude, snaga će biti sa njim, pobjeda će mu pripasti i uspjeh mu je zagarantovan. Uzvišeni Allah kazuje Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: "A ti strpljivo čekaj presudu Gospodara svoga, Mi tebe i vidimo i štitimo" (Et-Tur, 48). Radi ovih riječi je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, osjećao Božije prisustvo u svom životu, Njegovu zaštitu i pomoć, brigu i podršku.

U danima kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio hidžru iz Meke u Medinu, mnogobošci su stali na vratima pećine, toliko blizu da je Ebu Bekr rekao: "Kada bi se neko sagnuo da pogleda u visini svojih nogu, vidio bi nas. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: "Šta misliš, Ebu Bekre, šta će biti s dvojicom s kojima je Allah treći?" (Buhari)

Upravo o tom događaju je Gospodar svjetova objavio: "Ako ga vi ne pomognete – pa pomogao ga je Allah onda kad su ga oni koji ne vjeruju prisilili da ode, kad je s njim bio samo drug njegov, kada su njih dvojica bila u pećini i kada je on rekao drugu svome: 'Ne brini se, Allah je s nama!'" (Et-Tevba, 40), odnosno "Allah je s nama", spasit će nas od svake nedaće i iskušenja, tegobe i patnje. Ne brini se jer nas Allah čuva, a Njegova snaga je veličanstvena i Njegova pomoć je nezaustavljiva.

Pravo bi se trebao zabrinuti onaj ko ne osjeća Božije prisustvo u svome životu, tako da se usamljen mora boriti protiv svojih briga. Osjećaj Božijeg prisustva čovjeku daje smiraj i duševnu sigurnost, i uklanja brige i tugu. Ibn Kajjim bilježi: "Ko spozna Allaha, Uzvišeni će ga zasigurno zavoljeti. Onog koga Uzvišeni zavoli, učinit će da crni oblaci s neba njegovog života nestanu, a iz srca će mu odagnati svu tugu i brigu. Uzvišeni će podariti da njegovo srce bude ispunjeno radošću i veseljem, tako da će mu se radosne vijesti i čestitke slijevati u život sa svih strana. Uz Božije prisustvo svaka tuga nestaje. (...) Zapravo, pravu gorčinu osjetit će onaj iz čijeg života izostane Gospodarovo prisustvo. Ko uspije zavrijediti da Uzvišeni bude s njim, zar pored toga vrijedi nešto više tražiti; a onaj ko ne bude na Božijoj strani, zar mu nešto drugo može to nadoknaditi?!"

Poštovani vjernici, poslanik Ibrahim, alejhis-selam, osjetio je vrijednost Allahovog sveprisustva kada je bačen u vatru. Uzvišeni kaže: "'O vatro', rekosmo Mi, 'postani hladna, i spas Ibrahimu!'" (El-Enbija, 69). Također je isto doživio Junus, alejhis-selam, kada je bio u tri vrste tmine: tmini kitove utrobe, u tmini mora i u tmini noći. "Pa poslije u tminama zavapi: 'Nema boga osim Tebe, hvaljen neka si, a ja sam se zaista ogriješio prema sebi!' – odazvasmo i tegobe ga spasismo; eto, tako Mi spašavamo vjernike." (El-Enbija, 87–88)

Upravo kako Uzvišeni pomaže i daruje pobjedu poslanicima i vjerovjesnima, tako će je darovati njihovim sljedbenicima: "Mi ćemo, doista, pomoći poslanike Naše i vjernike u životu na ovome svijetu, a i na Dan kad se dignu svjedoci." (Gafir, 51) Radi toga bi se pokorni vjernici i vjernice uvijek trebali oslanjati na Allaha, Njemu prepuštati svoje živote, osjećati toplinu i neotuđenost zbog prisustva Njegove milosti

i brižnosti. Prenosi se da je Ibrahimova, alejhis-selam, supruga Hadžera, nakon što je nju i sina Božiji odabranik ostavio u dolini gdje nema vode, niti rastinja, ni druga, niti rođaka – rekla: "Ibrahime, zar ćeš otići i ostaviti nas u ovoj dolini gdje nema ljudi niti ičeg drugog?", i to mu je ponovila nekoliko puta, a on se nije osvrtao na njene riječi. Potom je ona upitala: "Da li ti je Allah naredio da ovo učiniš?", a on je odgovorio: "Da." Na to ona reče: "Onda nikad nećemo propasti." (Buhari) Upravo kao što u Kur'anu stoji: "Eto, tako Mi spašavamo vjernike." (El-Enbija, 88)

Vjernik osjeća Allahovo sveprisustvo u svome danu, kada je budan i kada spava, ujutro i navečer. Ujutro on kaže: "Dočekali smo jutro, a vlast je u Allahovim rukama", a navečer: "Zanoćismo, a vlast je u Allahovim rukama." Kada spusti glavu na jastuk, kaže: "U ime Allaha spuštam svoju glavu i u Njegovo ime je podižem." Kada se probudi, kaže: "Hvala Allahu Koji nas proživi nakon što nam život oduze. Njemu se sva stvorenja vraćaju."

Vjernik osjeća Božije sveprisustvo kada čini ibadete, kada stupa u kontakt s drugim ljudima, kada privređuje i kada troši imetak. Osjeća Njegovo prisustvo kada je sam, bez ikoga, kao što osjeća Njegovo prisustvo kada izgubi sebi dragu osobu. U vjerodostojnoj predaji stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pustio suzu kada mu je sin Ibrahim preselio, a potom rekao: "Oči suze puštaju i srce tuguje, ali izgovaramo samo riječi kojima je Allah zadovoljan. A, tako mi Allaha, Ibrahime, tužni smo zbog rastanka s tobom." (Buhari i Muslim)

Također se bilježi da je u mladosti preselio sin hanbelijskog učenjaka Ibn Akila, što oca mu rastuži. Nakon što mu je obavio dženaza-namaz, stade iznad glave, dok je on ležao umotan u bijele ćefine, pa ga poljubi nekoliko puta po otkrivenom licu, potom reče: "Sine moj, dajem te u amanet Allahu koji povjereno uvijek sačuva. Gospodar je bolji za tebe od tvog rođenog oca."

Na ovakav način vjernik provodi dane osjećajući Allahovo sveprisustvo, u blagostanju i tjeskobi, u radosti i tuzi, jer su njegovi obredi, njegov dunjaluk, njegova smrt, njegov život i sve drugo posvećeni Uzvišenom Allahu. Uzvišeni kaže: "Reci:

‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova.’” (El-En’am 162–163)

O vjernici! Neki od povoda da se zavrijedi poseban vid Allahovog prisustva u čovjekovom životu, onakav kakav je darovan Allahovim odabranicima i dobrim robovima, jesu iskreno vjerovanje u Allaha, redovno obavljanje strogo naređenih obreda i nastojanje da se stekne Allahova bliskost čestim obavljanjem pohvalnih ibadeta. Uzvišeni kaže: “I Allah je rekao: ‘Ja sam s vama! Ako budete molitvu obavljali i milostinju davali, i ako budete u poslanike Moje vjerovali, pomagali im i drage volje zajam Allahu davali.’” (El-Maida, 12)

U hadisi-kudsijju stoji da Gospodar svjetova kaže: “Najbolje čime Mi se Moj rob približi jeste da čini djela koja sam mu u obavezu stavio. Moj rob će Mi se obavljanjem pohvalnih djela stalno nastojati približiti sve dok ga ne zavolim. A kada ga zavolim, bit ću njegov sluh kojim zvukove raspoznaje, oči kojima vidi, ruke kojima prihvata i noge kojima hodi. Kad god Me zamoli za nešto, to ću mu darovati; a kad god zatraži Moju zaštitu od nečeg, dobit će je.”

Pošto strpljenje ima važnu ulogu u životu i poseban položaj kod Allaha, Uzvišeni je naredio Svojim robovima da budu strpljivi, napominjući da će tada biti uz njih: “I budite strpljivi, jer Allah je, zaista, na strani strpljivih.” (El-Enfal, 46)

Strpljivošću i izdržljivošću vjernik može ustrajati u ibadetima, sačuvati se od grijeha i prevazići tužnu sudbinu: “Samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni.” (Ez-Zumer, 10)

Omer, radijallahu anhu, kaže: “Najbolje dane života proživljavali smo kad smo bili strpljivi. Na Sudnjem danu meleki će pozdravljati strpljive vjernike koje su zavrijedili Džennet, govoreći im: “Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!” (Er-Ra’d, 24)

Uzvišeni Allah je na strani strpljivih i bogobojaznih vjernika, koji se na najbolji način klanjaju Stvoritelju, tako što Mu iskreno ibadet čine, ne smatrajući Mu nikog drugog ravnim. Također, oni se na najljepši način ophode prema stvorenjima, jer najdraži

Allahu od ljudi su oni koji su od najveće koristi drugim ljudima. Ko bude u sebi objedinio ove dvije osobine neka osjeća sreću što će Allah biti uz njega, pomagati mu, darovati mu uputu na dunjaluku i vječno uživanje na ahiretu. Uzvišeni kaže: "Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine." (En-Nehl, 128)

Često spominjanje Allahovog imena biva razlogom da On bude prisutan u vjernikovom životu, da vjernik osjeća Njegovu ljubav i bliskost. Ko bude često spominjao Allahovo ime, Allah će često spominjati njegovo ime u najboljem društvu na nebu. U vjerodostojnom hadisi-kudsijju stoji da Gospodar, džellešānuhu, kaže: "Ja se odnosim prema Svome robu shodno njegovom mišljenju o Meni i bit ću uz njega kada Me spomene. Ako Me spomene u sebi, spomenut ću ga u Sebi; a ako Me spomenu u dobrom društvu, spomenut ću ga u još boljem." (Buhari i Muslim)

Poštovani vjernici! Kada čovjek osjeća da je Gospodar uz njega, da ga čuva i zaštitu mu pruža, još više će Ga zavoljeti i bit će Mu više pokoran. Imat će uvijek na umu da Uzvišeni Allah vidi sve što čini, da se od Njega ništa ne može sakriti, što će mu biti podsticaj da poštuje Njegove naredbe, da osjeća strahopoštovanje prema Njemu, da Ga se stidi i da se boji činiti grijeha. Uzvišeni kaže: "A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni. Allah je, doista, silan i On prašta." (Fatir, 28)

Zato, budimo na Allahovoj strani, prepustimo Mu svoje živote, budimo ubijedeni u ispunjenje onoga što nam je obećao, oslonimo se na Njega, imajmo lijepo mišljenje o Njemu i podignimo ruke ka Njemu moleći Ga da nam ispuni naše potrebe. Činimo to u posljednjoj trećini noći, a to je vrijeme kada se Gospodar obraća Svojim robovima riječima: "Ko će Mi uputiti dovu, da mu je uslišam; ko će Me pitati za nešto, da mu to darujem; ko će tražiti oprost, da mu oprostim?" Uzvišeni ovo čini svake noći.

Dragi vjernici, znajmo da nam je Uzvišeni stavio u obavezu plemenit zadatak: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa, svim drugim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Gospodaru, smiluj se i nama, uistinu Ti si od najmilosnijih milosniji.

Gospodaru naš, primi naša pokajanja, oprosti nam grijehе, uslišaj naše dove, učvrsti nam vjeru, uputi nam srca, jezike nam učini spretnim i mržnju iz srca nam istrgni. “Gospodaru naš”, rekoše oni, ‘sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.” (El-A’raf, 23)

“Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (Es-Saffat, 180–182)

